

Pingströrelsens okrönte maestro

Lennart Jernerstrand är närmast en institution i frikyrkans musiliv. I år (2005) är det 60 år sedan han första gången framträdde i större sammanhang. Då ackompanjerade han Göran Stenlund i en stor konferens i Bollnäs. 29 juli är det dubbeljubileum, eftersom det den dagen är 100 år sedan sångarfursten Einar Ekberg föddes och 50 år sedan pingstradion IBRA startade sina sändningar.

I pingstkretsar har det myntats ett talesätt: ”Solisterna kommer och går men Lennart Jernerstrand består...” Fast när man möter denne reslige, stilige gentleman live, är det näst intill ofattbart att han hängt med så länge. I gester och uppträdande är Lennart så anspråkslös och okonstlad att det kan vara lätt att missa hans storhet. Men livsinsatsen talar förstås sitt tydliga språk. Med pojkaktig förtjusning demonstrerar han det nyinförskaffade pianots fördelar. För en oinvigd verkar det nästan självspelande, så man kan undra om Lennart jobbar på att göra sig själv överflödig?

– Ja, jag är i alla fall inne på att försöka trappa ner till heltid, skämtar han.

När Lennart Jernerstrand och Einar Ekberg möttes första gången, för 55 år sedan, sa det genast ’klick’ mellan två stora konstnärnaturer.

– När jag tänker efter var Einar inte mer än 45 år då, men för mig var han en äldre farbror. Ändå fann vi varandra direkt och jag blev erbjuden att ackompanjera honom under hans Sverige-turné 1950. Det fortsatte jag sedan med på hans turnéer i pingstförsamlingarna under nästan hela 50-talet. Jag fick också en förfrågan att följa med honom på en stor turné i USA redan hösten 1950. Jag var bara 21 år och naturligtvis smickrad, men eftersom jag då höll på avsluta mina studier vid Musikaliska Akademien hade jag sinnesnärvaro nog att tacka nej. Med facit i hand var det nog ett klokt beslut...

1952 kom nämligen chansen tillbaka, och drömresan till USA kunde förverkligas. Hela höstsäsongen bilade de igenom det stora landet i väster, med Einar som chaufför. Turnén inleddes i New York och avslutades i Los Angeles. I stort sett varje kväll höll de sina ”sacred concerts” i kyrkorna.

– Fast min livsresa höll på att sluta där, säger Lennart dramatiskt. Vanligtvis brukade jag sitta kvar vid pianot när Einar Ekberg talade. Men just vid detta tillfälle satte jag mig ner i kyrkan. Då ramlade en jättelik kandelaber från taket och hamnade mellan flygeln och pianopallen. Man kan bara spekulera i vad som hänt om jag suttit kvar vid flygeln. Efteråt ser jag det som ett speciellt bevis på Guds omsorg.

Lennart Jernstrand och Einar Ekberg hade ett kongenialt samarbete under sina framträdandena. De förstod varandra intuitivt och den musikaliska och andliga inspirationen sammanföll i ljuva toner. Lennart har svårt att hitta ord för att beskriva Ekbergs unika storhet.

– Einar var hypermusikalisk och hade en fantastisk röst. Dessutom hade han en dramatisk ådra och en stark evangelistkänsla. Han ville framför allt förmedla ett budskap genom sin sång. Mot mig var han mycket generös och gav mig fria händer att improvisera och på det sättet inspirerade vi varandra i tolkningen av sångerna.

1948 hade Einar Ekberg lämnat sin tjänst som solist i Filadelfiakyrkan i Stockholm och bosatt sig i USA. Men han återvände till hemlandet för sina årligen återkommande turnéer. Lagom till turnén brukade han lansera ett nothäfte i serien Einar Ekbergs amerikarepertoar. Dessa sammanlagt 13 häften, innehållande 178 sånger, var storsäljare på förlaget varje år. I regel var det framför allt *en* sång som speciellt slog an och blev det årets sång. Man behöver bara nämna ”Någonstans bland alla skuggorna står Jesus”, ”Räkna med Gud”, ”Han giver och giver”, ”Det är så underbart det namnet Jesus” eller ”Jag har en boning” för att vi gamla frikyrkorävar ska le igenkännande. Men trots att Lennart först bearbetat och arrangerat sångerna, och sedan spelat många av dem otaliga gånger, tröttnar han aldrig på dem.

– Det som gjort dessa sånger stått sig så väl genom åren och blivit så älskade är de fina lättillgängliga melodier med texter som har substans. Det är inte bara vacker poesi utan förmedlar sångförfattarnas egna upplevelser, vilket gör att man kan ta till sig dem direkt. Jag har fått många vittnesbörd om vad dessa sånger har betytt genom åren.

1953 fick Einar Ekberg besked om att han hade en cancertumör på benet och blev därför tillrådd att amputera det. Men han ville inte det, han hade lagt sitt liv i Herrens händer och litade på Honom. Sjukdomen låg sedan latent i flera år, vilka för Ekberg blev synnerligen aktiva och utvecklande. Bland annat blev han programchef för den nystartade IBRA Radio.

Även Lennart drogs in i det arbetet och startade IBRAs kör och orkester. IBRA-kören var sedan verksam i 45 år, hela tiden med Lennart som ackompanjator, arrangör och dirigent. – 1959 anställdes jag i Filadelfiakyrkan i Stockholm som ledare för dess rika musikliv, en uppgift jag blev kvar i fram till en bit in på 90-talet. Samtidigt jobbade jag också på Filadelfiaförlaget och Dagenhuset. Där var Sverre Larsson verkställande direktör. Han var till stor uppmuntran för mig i mitt arbete.

I november 1959 gjorde Einar Ekberg sina sista grammofoninspelningar. Han var då svårt märkt av sin sjukdom. En kväll skulle fyra sånger spelas in. De som deltog i inspelningen anade att detta skulle bli Ekbergs sista insjungning och det var en gripande stämning i studion.

– Det var snudd på att Einar inte skulle ha orkat med sista sången. Men efter att han fått förbön ville han ändå försöka. Sedan sjöng han på sitt oförlikneliga sätt ”Tag, Herre, mina händer”. Jag tror ingen som var närvarande i studion glömmer det tillfället.

I en ålder när de flesta trappar ner är Lennart fullt verksam med Einar Ekberg-aftnar och andra konserter och han reser så gott som varenda helg. Speciellt tacksam är att han för att hans musik nått ut och att inbjudningarna kommer från alla möjliga sammanhang.

– Jag känner mig fortfarande pigg och vital och i musiksammanhang finns inte åldersstreck på samma sätt. Både dirigenter och instrumentalister brukar vara verksamma långt in i hög ålder. Dessutom har jag lärt mig lägga in ”överväxeln”, så det sliter inte på samma sätt längre, säger Lennart på sitt stillsamma, humoristiska sätt.

Kortfakta om Lennart Jernestrand

Familj: Hustru Ibe - lotsdotter och akvarellmålare; 5 barn 10 barnbarn

Favoritmusik: Främst impressionisterna Debussy och Ravel, en musik som ligger nära mig.

Intressen: Segling, tidigare även tennis, numera promenader och korsordslösning.

Stark sida: Stor energi, något jag ärvt av min far.

Svag sida: Jag är en känslig natur, något jag ärvt av min mor.

Livsmotto: Varje morgon slår jag upp Psalm 68:20 och tackar Gud för att han bär mig varje dag.

Om att skriva memoarer: Ibland har jag fått frågan; 25 kapitelrubriker har jag fått ihop utan större ansträngning.

I november 2007 – cirka två och ett halvt år efter att denna intervju gjordes – lämnade Lennart Jernestrand jordelivet. Men hans plats i den svenska Pingströrelsens Hall of Fame kommer alltid att finnas kvar.